

Αγίου Γρηγορίου Θεολόγου: Λόγος εις το Πάσχα - Μέρος 1ο τελευταίο

26. Τι θα μας ειπουν δι

αυτά οι συκοφάνται, οι πικρόχολοι ελεγκταί της Θεότητος, οι κατήγοροι εκείνων τα οποία επαινούνται, οι σκοτεινοί εν σχέσει προς το φως, οι αστοιχείωτοι εν σχέσει προς την σοφίαν, εκείνοι χάριν των οποίων απέθανεν ο Χριστός χωρίς να ζητήση αντάλλαγμα, τα αχάριστα δημιουργήματα, τα πλάσματα του πονηρού; Κατηγορείς τον Θεόν δια την ευεργεσίαν Του; Δια τούτο είναι μικρός, επειδή εταπεινώθη προς χάριν σου; Επειδή ο καλός Ποιμήν, ο Οποίος δίνει και την ψυχήν Του δια τα πρόβατα (Ιω. 10, 11), ήλθε προς το πρόβατον το οποίον είχε χαθή (βλ. Λουκ. 15, 4-10), επάνω εις τους λόφους και τα βουνά εις τα οποία εθυσίαζες (πρβλ. Ωσ. 4, 13), και αφού το εύρε το εσήκωσεν επάνω εις τους ώμους Του, επάνω εις τους οποίους εσήκωσε και τον Σταυρόν, και το επανέφερεν εις την ουρανίαν ζωήν και αφού το ανύψωσεν εκεί το έβαλεν εις την ιδίαν θέσιν με εκείνα τα οποία είχαν μείνει εκεί;

Τον κατηγορείς επειδή ήναψε λύχνον, την ιδίαν την σάρκα Του, και εσκούπισε την οικίαν (καθαρίζων τον κόσμον από την αμαρτίαν) και ανεζήτησε την δραχμήν, την εικόνα δηλαδή του Θεού η οποία είχε καταχωνιασθή από τα πάθη, και επειδή συγκεντρώνει δια την εύρεσιν της δραχμής τας φιλικάς προς Αυτόν δυνάμεις, τας οποίας είχε μυήσει και εις το μυστήριον της σωτηρίας, και τας κάνει μετόχους εις την χαράν Του; Τον κατηγορείς επειδή τον λύχνον, ο οποίος ετοιμάζει τον δρόμον, και ο οποίος ετοιμάζει εις τον Κύριον λαόν εκλεκτόν και καθαρίζει και προετοιμάζει δια το Πνεύμα με το ύδωρ, τον ακολουθεί το υπέρλαμπρον Φως, την

φωνήν την ακολουθεί ο Λόγος και τον οδηγόν του νυμφίου ο Νυμφίος; Δι αυτό κατηγορείς τον Θεόν; Δι αυτά Τον θεωρείς κατώτερον, επειδή βάζει εις την μέσην Του την ποδιάν και πλύνει τα πόδια των μαθητών Του (Ιω. 13, 4) και δείχνει τον καλύτερον τρόπον να υψωθή κανείς, δηλαδή την ταπεινώσιν; Επειδή ταπεινώνεται χάριν της ψυχής, η οποία έχει κυρτώσει προς τα κάτω δια να ανυψώση μαζί του εκείνο το οποίον κλίνει προς τα κάτω από την αμαρτίαν; Πως δε δεν τον κατηγορείς δια το ότι γευματίζει μαζί με τους τελώνας (Λουκά 5, 27 ε.) και εις τας οικίας τελωνών, και ότι κάνει μαθητάς Του τελώνας δια να κερδίση και Αυτός κάτι; Τι δηλαδή; Την σωτηρίαν των αμαρτωλών. Ωσάν να ημπορούσε κανείς να κατηγορήση τον ιατρόν, ότι σκύβει με κατανόησιν επάνω εις τας πληγάς και ανέχεται την δυσωδίαν, δια να δώση την υγείαν εις τους ασθενείς, η εκείνον ο οποίος σκύβει από ευσπλαγχνίαν επάνω από τον βόθρον δια να βγάλη από εκεί το ζώνον το οποίον έχει πέσει μέσα (πρβλ. Δευτερον. 22, 4, Ματθ. 12, 11), όπως λέγει ο νόμος.

27. Απεστάλη μεν, αλλά ως άνθρωπος (επειδή ήτο διπλούς την φύσιν), επειδή και ένιωσε κούρασιν και επείνασε και εδίψασε και εδάκρυσε κατά τους φυσικούς νόμους. Εάν δε εστάλη και ως Θεός, τι σε ενοχλεί αυτό; Την θέλησιν του Πατρός, από τον Οποίον προέρχεται, και τον Οποίον τιμά ως αρχήν άχρονον, να την θεωρής ως αποστολήν, και να μη πιστεύης ότι είναι κάτι το αταίριαστον δια τον Θεόν. Επειδή λέγεται και ότι έχει παραδοθή, αλλά έχει γραφή επίσης ότι έχει παραδώσει τον Εαυτόν του. Και ότι έχει αναστηθή από τον Πατέρα και έχει αναληφθή, αλλά και ότι έχει αναστήσει τον Εαυτόν του και ότι θα έλθη πάλιν. Εκείνα προέρχονται από την θέλησιν του Πατρός, αυτά από την δύναμίν του. Συ δε τα μεν πρώτα τα θεωρείς μειωτικά, τα δε άλλα, τα οποία εξυψώνουν, τα παραβλέπεις. Και το ότι μεν έπαθε, το υπολογίζεις. Το ότι δε έπαθε με την θέλησίν Του, δεν το αναφέρεις. Τι παθαίνει ακόμη και τώρα ο Λόγος! Από άλλους μεν τιμάται ως Θεός και ταυτίζεται με αυτόν, από άλλους δε περιφρονείται, επειδή είναι άνθρωπος, και χωρίζεται από τον Θεόν. Εναντίον ποίων να οργισθή περισσότερο; Η, καλύτερα, ποίους να συγχωρήση; Εκείνους οι οποίοι ενώνουν λανθασμένα, η εκείνους οι οποίοι χωρίζουν; Διότι και εκείνοι έπρεπε να διαχωρίζουν και τούτοι να ενώνουν. οι μεν με τον αριθμόν, οι δε με την Θεότητα. Εμποδίζεσαι από την σάρκα; Αυτό κάνουν και οι Ιουδαίοι. Μήπως τυχόν Τον ονομάζεις και Σαμαρείτην; Την συνέχειαν όμως δεν θα την αναφέρω (πρβλ. Ιω. 8, 48). Δεν πιστεύεις εις την Θεότητα; Αυτό δεν συμβαίνει ούτε με τους δαίμονας. Δύστυχε, πόσον πιο άπιστος είσαι ακόμη και από τους δαίμονας, και πόσον πιο αχάριστος από τους Ιουδαίους! Εκείνοι την ονομασίαν του Υιού την εθεώρησαν ως έκφρασιν ισοτιμίας (πρβλ. Ιω. 8, 19), διότι δεν εγνώριζαν ακόμη τον Θεόν ο οποίος τον είχε στείλει. Διότι επίστευαν μόνον αφού επάθαιναν. Συ δε δεν δέχεσαι ούτε την ισότητα, ούτε και αναγνωρίζεις την Θεότητα. Θα ήταν καλύτερα δια σε να

είσαι περιτετμημένος και να ευρίσκεσαι υπό την επήρειαν του δαίμονος, δια να εκφρασθώ κατά τρόπον αστείον, παρά να κατέχεσαι από πονηρίαν και αθείαν, ενώ είσαι υγιής και απερίτμητος. Αλλ όμως ο πόλεμος εναντίον τούτων η ας σταματήση, εάν βεβαίως θα ήθελαν να συνετισθούν έστω και την τελευταίαν στιγμήν, η ας αναβληθή, εάν δεν θέλουν να συνετισθούν και παραμένουν όπως έχουν. Πάντως εμείς δεν θα φοβηθούμεν τίποτε ενώ θα αγωνιζώμεθα δια την Τριάδα, με σύμμαχόν μας την ιδίαν την Τριάδα.

28. Τώρα δε είμεθα πλέον αναγκασμένοι να ανακεφαλαιώσωμεν ως εξής τον λόγον. Έχομεν δημιουργηθή δια να ευεργετηθούμεν. Έχομεν ευεργετηθή επειδή έχομεν δημιουργηθή. Μας παρεδόθη ο Παράδεισος δια να ευτυχίσωμεν. Ελάβαμεν την εντολήν, δια να δοξασθώμεν αφού την φυλάξωμεν, όχι επειδή τυχόν αγνοούσε ο Θεός εκείνο τον οποίον θα εγίνετο, αλλά επειδή ήθελε να μας παραχωρήση το αυτεξούσιον. Έχομεν εξαπατηθή, επειδή μας εφθόνησαν. Έχομεν πέσει, επειδή έχομεν παραβή την εντολήν, έχομεν αναγκασθή εις νηστείαν επειδή δεν ενηστεύσαμεν και μας κατανίκησεν η επιθυμία της γεύσεως του καρπού του δένδρου της γνώσεως. Διότι η εντολή ήτο παλαιά και σύγχρονος με ημάς, ένα μέσον διαπαιδαγωγήσεως της ψυχής και σωφρονισμού από τας απολαύσεις. Την ελάβαμεν δε ευλόγως δια να απολαύσωμεν, αφού την τηρήσωμεν, εκείνο το οποίο εχάσαμεν επειδή δεν την ετηρήσαμεν. Είχαμεν ανάγκην από Θεόν ο Οποίος εσαρκώθη και απέθανε, δια να ζήσωμεν. Έχομεν αποθάνει μαζί Του δια να καθαρισθώμεν. Έχομεν αναστηθή μαζί Του επειδή έχομεν συναποθάνει και έχομεν δοξασθή επειδή έχομεν συναναστηθή.

29. Πολλά μεν λοιπόν είναι τα θαύματα εκείνης της εποχής. Ο Θεός σταυρώνεται, ο ήλιος σκεπάζεται από σκότος και κατόπιν ανατέλλει πάλιν (διότι έπρεπε και τα δημιουργήματα να συμπάσχουν με τον Δημιουργόν), το καταπέτασμα του ναού σχίζεται (Λουκ. 23, 44-45, Ματθ. 27, 51), αίμα και ύδωρ χύνεται από την πλευράν (Ιω. 19, 34) (το μεν επειδή ήτο άνθρωπος, το δε επειδή ήτο ανώτερος από τον άνθρωπον), η γη συγκλονίζεται, αι πέτραι σχίζονται προς χάριν της Πέτρας (Ματθ. 27, 51, Α' Κορ. 10, 4), οι νεκροί ανασταίνονται (Ματθ. 27, 52), ως απόδειξις δια την τελευταίαν και κοινήν Ανάστασιν. Τα σημεία δε τα οποία έγιναν εις τον τάφον και τα μετά την ταφήν (Ματθ. 28, 1 ε., Μάρκ. 16, 1 ε., Λουκ. 24, 1 ε. και Ιω. 20, 1 ε.), ποίος θα ήμπορούσε να τα εξυμνήση επαξίως; Τίποτε δε δεν είναι ισάξιον με το θαύμα της σωτηρίας μου. Ολίγαι σταγόνες αίματος αι οποίαι αναδημιουργούν ολόκληρον τον κόσμον και γίνονται ωςάν χυμός γάλακτος δι όλους τους ανθρώπους και μας συνδέουν και μας συγκεντρώνουν εις ένα σύνολον.

30. Αλλά, ω Πάσχα, το μέγα και ιερόν, το οποίον καθαρίζεις ολόκληρον τον κόσμον! Διότι θα σου ομιλήσω ωςάν να ήσουν έμψυχον. Ω Λόγε του Θεού και Φως

και Ζωή και Σοφία και Δύναμις! Διότι χαίρομαι με όλα Σου τα ονόματα. Ω γέννημα και κίνησις και σφραγίς του μεγάλου νού! Ω Λόγε, ο οποίος κατανοείσαι και, άνθρωπε, ο οποίος φαίνεσαι, και ο οποίος φέρεις τα πάντα συγκεντρωμένα εις τον λόγον της δυνάμεώς σου! Τώρα μεν ας δεχθής τον λόγον αυτόν όχι ως τον πρώτον και καλύτερον καρπόν της καρποφορίας μας, αλλά ως συμπλήρωμά της ίσως, ευχαριστήριον αλλά και συγχρόνως παρακλητικόν, δια να μην υποφέρωμεν δια τας εντολάς Σου τίποτε περισσότερον εκτός από τα αναγκαία και τους ιερούς κόπους και πόνους, με τους οποίους έχομεν ζήσει μέχρι σήμερον. Και ας σταματήσει την τυραννίαν του σώματος εναντίον μας (βλέπεις πόσον μεγάλη είναι, Κύριε, και πόσον μας γονατίζει!), η την κρίσιν Σου, εάν πρόκειται να καθαρισθώμεν απ αυτό. Εάν δε φθάσωμεν επαξίως εις το ποθούμενον τέρμα και γίνωμεν δεκτοί εις τας ουρανίους σκηνάς, θα Σου προσφέρωμεν με προθυμίαν θυσίας δεκτάς εις το άγιόν Σου θυσιαστήριον, ω Πάτερ και Λόγε και Άγιον Πνεύμα, επειδή εις Σε οφείλεται κάθε δόξα, τιμή και εξουσία εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν.

Πηγές:imkby.gr -egolpion.com